

STIFTELSEN för
STRATEGISK FORSKNING

RK Dnr: U2018/00382/UH

SSF Dnr: zA18.0015

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

En strategisk agenda för internationalisering

Remissvar från Stiftelsen för Strategisk Forskning gällande delbetänkande SOU 2018:3

Stiftelsen stödjer i huvudsak de premisser som anförs och de förslag som ges i utredningen. Det är utmärkt att syftet med internationalisering tydligt anges vara att nå högre kvalitet i forskning och utbildning, mer än ett mål i sig.

Utredningen har en värdefull strategisk utgångspunkt, där Stiftelsen vill se ännu mera aktion för följande punkter:

1. Den internationella rörligheten är konstaterat låg i Sverige för akademiker. Som utredningen finner är det önskvärt att flera svenska forskare och studenter skaffar sig utlandserfarenhet. Stiftelsen ser med särskild oro på att antalet utresande och hemvändande post-docs minskar och att sabbaticals inte erbjuds alla professorer. Situationen skulle hjälpas av att högskolan i sin tjänsteordning och incitamentstruktur mera värderar sådan rörlighet.
2. Sverige bör som utredningen anför öka sin kapacitet att ta emot utländsk expertis. Emedan nuvarande begränsningar debatterats under flertalet år, kommer krävas ett större politiskt omtag med reformarbete (skatt, pension) för att nå verklig förbättring på området. Även processen för arbetstillstånd och praktiska frågor som sjukförsäkring, boende och barns skolgång behöver göras mera överskådligt och tillgängligt.
3. SSF instämmer i att Sverige bör införa attraktiva stipendieprogram för utländska studerande. Förutom att uppmuntra lärosäten att inrätta egna stipendieprogram finansierade med basanslag och privata donationer, bör staten inrätta ett nationellt program efter Fulbrightmodellen.
4. Sverige borde stärka sitt nordiska FoU-samarbete för att som nordisk enhet bli en starkare part inom EU. Till listan över Nordiska ministerrådets stöd (avsnitt 1.3.2) föreslår Stiftelsen lägga existerande samverkan kring neutronforskning.

5. Sverige är en del av EU. Vi behöver bli mycket bättre på att påverka, ta del i, och stimulera till utnyttjandet av EU:s stödapparat. Inte bara för att hämta hem pengar till Sverige utan för att också stärka våra europeiska nätverk. Allt detta har diskuterats i flertalet år, men utvecklingen springer förbi Sverige. Förutom att strukturen på EU-RP9 behöver påverkas i riktning att bättre passa svenska omständigheter behöver väsentligt förstärkta och nya insatser provas. Ett konkret förslag är att erbjuda ledande forskare administrativ avlastning när de tar koordinatorroller i EU-ansökningar/projekt.
6. Sverige behöver ha strategiska samverkansmedel för samarbete med länder i Asien, speciellt Sydkorea, Japan och Taiwan. Asien är den stora tillväxtregionen när det gäller forskning och innovation (FoI). Vid val av internationellt samarbete bör den därtill kopplade ökade konkurrensen hanteras, varför Kinas IP-reglering, centraliserad screening inför *open access*-publicering av forskningsdata och bolagsägande utgör stöttestenar.
7. Sverige bör skapa ett gediget system för "Science Diplomacy". Befattningar som innovations- och forskningsråd, som idag ligger under näringsdepartementet, bör utökas i kvantitet och i mandat. Det är inte samma sak att sitta i Sverige och försöka förstå FoI-diskurs och därtill kopplade drivkrafter i andra länder.
8. Initierad omvärldsanalys, t ex av den indikatorstyrda art som utförs av STINT, är viktigt för att ta fram aktuella trender och fakta från vår omvärld. Liksom för punkt 7, bör myndigheten för tillväxtanalys, eller motsvarande, återuppstå med uppdrag och organisation som den hade före och fram till 2016.

Beslutande

Lars Hultman
VD

Föredragande

Joakim Amorim
Programchef